SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 234. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 10, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го ГРУДНЯ 1992. Ч. 234. РІК XCIX.

Верховна Рада доповнила закон про регабілітацію

Київ (УНІАР). У четвер, 3-го грудня, Верховна Рада України прийняла постанову про надання пільг особам, які були репресовані за межами республіки і проживають на території України.

Верховна Рада України рішила внести до існуючого закону про регабілітацію жертв політичних репресій в Україні такі зміни і доповнення: частину 1 статті 5 закону викласти в такій редакції: установити для осіб, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі або примусового лікування, а згодом регабілітовані відповідно до статті 1 цього закону, грошову компенсацію в сумі однієї мінімальної заробітної плати за кожний місяць позбавлення волі. Максимально — 75 окладів. Зміни і доповнення вводяться в дію з 1-го листопада ц. р.

Відбувся конґрес національних відносин

Ужгород (УНІАР): — Тут у суботу, 5-го грудня, на конґресі присвяченому питанням національних відносин, виступив секретар зовнішніх зв'язків Румунського радіо Ніколає Думитру. Він підкреслив, що етнічні румуни, які висловлюються за приєднання Басарабії та Чернівців до Румунії, не є екстремістами, і говорити про це не своєчасно.

Н. Думитру закликав створити в Україні румунам, а в Румунії українцям, таке життя, щоби у цих людей не виникало бажання змінювати кордони. „Перекреслювання карт, — сказав він, — може привести до війни".

Прохають підтримати вільне підприємництво

Київ (УНІАР). — У першому тижні грудня розпочав працю лекційно-консультативний семінар, який має розглянути проблеми винайму та приватизації державного майна.

Як інформує президент Спілки Орендарів і Підприємців Олександер Барабаш, сьогодні в Україні є кілька сот колективів винаймачів. У своєму зверненні до народних депутатів учасники семінара вказують на постійне втручання органів влади в господарювання тих колективів. Поширюється думка про неґативний вплив винайму на процес приватизації.

Відбулася зустріч орендарів і підприємців з народними депутатами Верховної Ради України, на якій обговорювалися проблеми приватизації державного майна. У ній взяв участь заступник голови Верховної Ради України Володимир Гриньов. Орендарі та підприємці прийняли звернення до народних депутатів України з проханням підтримати вільне підприємництво.

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ В СТЕМФОРДІ

Стемфорд, Конн. — Тут у новорічну ніч, 31-го грудня, відбудеться новорічна зустріч в залі Української Семінарії в Стемфорді. Початок о год. 7:30 вечора. Гратиме оркестра „Журавлі". Вступ на бенкет і забаву — 35 дол. від особи. Дозволено приносити з собою напої. Резервувати місця слід телефонічно у Петра Бибола (203) 866-0855 — вдень та Андрія Ковальчика (203) 978-0169 увечері.

МУСУЛМАНИ ВОЮЮТЬ З ІНДІЙЦЯМИ

Ісламабад. — В понеділок, 7-го грудня, пакистанські мусулмани-фундаменталісти оголосили священну війну індійцям і заявили, що помстяться за зруйнування середньовічної мечеті Бабура в індійському стейті Уттар Прадеш. Заступник голови партії Джамат-ель-ісламі Гафур Агмед, виступаючи на масовому мітинґу своїх прихильників, закликав до негайної війни. „Прийшов час визволити наших братів-мусулман, що страждають від гніту індійців", — сказав він. П'ять тисяч учасників мітинґу скандували: „Смерть індійцям!", і „Вмремо за іслям!"

Пакистанський уряд змушений вжити додаткових заходів безпеки. Декілька тисяч поліціянтів оточили індійські храми і будинок амбасади Індії, щоб спинити натовпи розлючених мусулман. Останні повідомлення свідчать, що в Пакистані зруйновано десятки індуських храмів.

Мусулмани Савдійської Арабії є дуже обурені зруйнуванням мечеті Бабура. Уряд короля Фагда звинуватив індійське керівництво в потуранні своїм фундаменталістам. Представники Всесвітньої ісламської ліґи заявили, що „такий злочин не повинен залишитися безкарним".

Великі безпорядки на релеґійному ґрунті виникли в Банґладеші, де мусулмани нападали на індуські храми і на індійських спортовців, котрі саме тоді виступали на стадіоні міста Дакки.

Пакистанський прем'єр-міністер Наваз Шаріф видав розпорядження закрити всі торговельні і культурні представництва Пакистану в Індії.

Відбувся семінар „Демократичний досвід"

Київ (УНІАР). — Тут відбувся семінар „Практика демократичного суспільства. Виборчі кампанії", що проводився з ініціятиви ряду організацій Канади та України.

Перед представниками 11 українських партій, Руху, Києво-Могилянської Академії та Українського Інституту Міжнародних Відносин виступив уповноважений генерал-губернатора Канади з проведення виборів Жан П'єр Кінґолі та його заступник Рон Гуд. Промовці ознайомили учасників семінару з процедурою проведення парляментарних виборів у Канаді.

На одну з лекцій завітав амбасадор Канади в Україні Франсуа Метюз.

„Нам потрібна мистецька ґалерія"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Хоча майже постійно відбуваються мистецькі виставки в Українському Музеї, Українському Інституті Америки або в ОМУА, на яких бачимо високої якости художні твори наших мистців із ЗСА, а в останніх двох роках також з України, досі в метрополії світу не існує постійна українська галерія, де можна б зайти і оглянути все нові твори та купувати їх. Давнішими роками таку галерію вела покійна відома громадянка та журналістка Ольга Соневицька, але лише для української публіки.

Х. Камінська-Гентиш

А нам треба вийти також в тій ділянці до американців і знайти серед них зрозуміння, захоплення, а при тому й ринок збуту.

Про це говоримо з Хризантою Камінською-Гентиш, яка від весни взялася за популяризацію українських художників збірними виставками, на яких можна купити їхні твори. Саме в неділю, 13-го грудня, вона відкриває таку виставку українських мистецьких творів різних жанрів в приміщеннях ОМУА в Ню Йорку, де можна буде побачити різні роди художнього виконання відомих українських мистців із ЗСА та також менше відомих, але цікавих мистців з України. Її ціль показати їхні твори ширшій публіці та заохотити до їх закупу. Серед списка, що знаходиться на програмі бачимо ряд дуже відомих прізвищ, як усіх трьох Козаків, Якова Гніздовського та його небожа, Л. Гу-

(Закінчення на стор. 4)

Київська „Думка" відвідала УНС

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — В п'ятницю, 4-го грудня, в день свого першого великого концерту — прем'єри в ЗСА, приміщення Українського Народного Союзу відвідали усі хористи „Думки" з Києва, що тепер перебувають на ґастролях на Північно-американському континенті.

Після триденного відпочинку на Союзівці, де однак відбувалися вже перші проби, зокрема з хором „Дума" з Ню Йорку, бож на прем'єрі оба хори разом виконали три точки, члени київського хору приїхали двома автобусами до Джерзі Сіті, де незвичайно тепло привітали їх членів Екзекутиви УНС з головним предсідником Уляною Дячук на чолі.

Хористи і солісти, поділившись на групи, спершу оглянули приміщення редакції „Свободи" і „Українського Тижневика", адміністрацію і друкарню, відтак приміщення Головної Канцелярії. Відтак вони засіли до спільного полуденка. Полуденок відкрив головний секретар УНС Володимир Сохан, привітав гостей і заявив, що господарі дуже зворушені тим, що хор „Думка" вкінці приїхав до ЗСА, щоб тут ширити українську культуру. Він попросив до слова головного предсідника Уляну Дячук. Вона ще раз привітала дорогих гостей у приміщеннях цієї найстаршої української організації в ЗСА і, вказуючи на велику емблему УНС, що нею прикрашена стіна залі, звернула увагу на символіку двох затиснених рук. У. Дячук підкреслила, що члени УНС плекають любов і пошану до України і до ЗСА. Головний предсідник заявила, що завданням УНС є простягати помічну руку усім, що того потребують. Це особливо виказалося в останніх двох роках, коли нашої помочі так дуже потребує вільна Україна і цю поміч УНС дає, як і де може. На кінець побажала гостям, щоб вони мали тут серед нас не лише успіх у своїх концертах, але відчули приязнь і тепло українців, які живуть в ЗСА та заключили дружбу і тісніші зв'язки з усіми, що їх будуть зустрічати під час турне.

В. Сохан представив присутніх членів головного стола полуденка, при якому, крім У. Дячук сиділи головний касир УНС Олександер Благітка, головна радна і головний редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич, головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, президент подорожнього бюра „Сковп" Марійка Гельбіґ, диригент хору „Думка" Євген Савчук і його дружина Галина та директор хору Олександер Садко.

Головний секретар представив гостям коротко історію УНС, патріотизм від початку існування його членства і факт, що УНС помагав завжди Україні фондами та іншими способами від Визвольних Змагань Першої світової війни, через пропам'ятні бої в Карпатській Україні, жертвам Другої світової війни, а тепер вже два роки допомагає відродженій Україні. В. Сохан пояснив також зацікавленим гостям про появу щоденника „Свобода", що стоїть перед своїм століттям, і значення серед американського світу „Українського Тижневика", згадав також про працю пресового бюра у Києві і бюра УНС у Вашинґтоні, яке в останньому часі має велике значення у всіх політичних акціях і у популяризації України, як вільної, незалежної держави. Вияснив він також значення Фонду Відродження України, на який так пильно складають гроші члени УНС і в який спосіб тими грошима допомагається Україні саме на культурно-освітньому відтинку. Але притому зазначив, що це щойно початок і УНС свідомий, що обов'язком усіх українців в ЗСА є допомагати Україні та бажання, щоб події в молодій державі розвивалися якнайкраще.

Диригент хору Є. Савчук у своєму слові подякував УНСоюзові за його велику поміч у приїзді хору на ці перші виступи на американській землі та з гордістю признав, що цей хор тепер найкращий хоровий колектив України, а його 72-річ-

(Закінчення на стор. 4)

Переговори в справах Близького Сходу продовжуються

Вашінґтон. — В понеділок, 7-го грудня, тут почалася чергова рунда мирних переговорів щодо Близького Сходу. Попередня рунда закінчилася 19-го листопада. Переговори відновилися, хоч саме в той день у смузі Гази палестинці застрілили трьох ізраїльських вояків. Керівник ізраїльської делеґації у Вашінґтоні Еліякім Рубінштайн висловив сподівання, що „безглузді вбивства" не позначаться на переговорах.

Тим часом делеґація палестинців приїхала у значно меншому кількісному складі: замість 14 учасників, як було раніше, їх явилося лише четверо. Річ у тім, що екстремісти у керівництві Палестинської визвольної організації застосовують сильний тиск на Ясіра Арафата, голову цієї організації, намагаючись припинити переговори до того часу, поки Ізраїль не погодиться обговорювати питання про незалежну палестинську державу.

Після закінчення попередньої рунди сирійська і палестинська делеґації заявляли, що відмовляється від подальших переговорів, бо не бачать прогресу. Проте невдовзі вони змінили погляд, погодившись брати участь у переговорах перші два-три місяці від дня приходу у Білий Дім адміністрації президента Билла Клінтона. Якщо за цей час діялог ізраїльтян з арабами не зрушиться з мертвої точки, то палестинці і сирійці залишать переговори остаточно.

У СВІТІ

ЦИМИ ДНЯМИ ВИБОРЦІ Швайцарії завершили довгі дебати щодо вступу країни в так звану Европейську економічну зону. Для того, щоб Швайцарія увійшла в цю загальноевропейську економічну спільноту, потрібна була згода половини населення 23 кантонів країни. Тим часом у висліді референдуму 12 кантонів відкинули пропозицію уряду щодо входження в Европейську економічну зону. Нагадаємо, що в травні ц. р. уряди Австрії, Ісляндії, Ліхтенштайну, Фінляндії, Швеції і Швайцарії, котрі входять в Европейську асоціяцію вільної торгівлі, разом з 12 країнами — членами Европейської спільноти вирішили створити Европейську економічну зону. Таке об'єднання має бути схвалене усіма 9 державами-учасницями. В одних країнах рішення приймають парляменти, в інших, як от у Швайцарії, — виборці. Франкомовні західні швайцарські кантони підтримали ідею, німецькомовні північні — відкинули. Проти проголосували не тільки більшість кантонів, але й більшість їхніх мешканців.

РУМУНСЬКІ МИТНИКИ затримали в дунайському порті Галац три вантажні кораблі, що пливли під українським прапором, „Златоуст", „Н. Протікаєв" і „Капітан Сурков". Їх затримано, як повідомило агентство Ромпрес, „у зв'язку з підозрами щодо вантажів, які вони везли". Малося на увазі дотримання санкцій ООН щодо Сербії і Чорногорії. У тому ж порті стоять два югославські кораблі, затримані митниками раніше. Відомо, що 23-го листопада румунський уряд прийняв додаткові заходи для контролі за дотриманням ембарго щодо Югославії, і тепер митники перевіряють усі кораблі, що пливуть по Дунаю в напрямі Сербії.

ПОКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ заступник генерального прокуратора апеляційного суду сицилійського міста Палермо Доменіко Сіньоріно. Його ім'я не сходило зі сторінок італійської преси у зв'язку з тим, нібито один з членів мафії, що покаялись у злочинах, повідомив, що Сіньоріно сприяв таємному синдикатові ґанґстерів. Сіньоріно рішуче відкинув ці звинувачення, однак вони заломили його морально. У залишеному для дружини листі він ствердив, що служив законові, однак не міг цього продовжувати, бо його колеги перестали довіряти йому. Декілька днів перед тим застрілили адвоката Сальваторе Монтана і підприємця Паольо Аноне. Їх також звинувачували у зв'язках з мафією.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ вже неіснуючого Совєтського Союзу Міхаїл Ґорбачов мав зустріч з президентом та іншими державними діячами Чіле. Керівники чілійської компартії бойкотували візиту Ґорбачова в цю латиноамериканську країну. Лідер чілійських комуністів Володя Тейтельбойм сказав, що „на совісті Ґорбачова — велика політична поразка другої половини 20-го сторіччя". Розмова Горбачова з президентом Чіле тривала 45 хвилин, після чого колишній совєтський генеральний секретар компартії заявив на площі, звертаючись до натовпу: „Мене зачарував ваш президент! Чіле пощастило з ним!" Заплативши по 350 дол., 150 чілійських бізнесменів прийшли на лекцію Ґорбачова під назвою „Новий світовий порядок і його вплив на Латинську Америку". Журналістів на лекцію не пустили.

КОМІСІЯ СПЕЦІЯЛІСТІВ, яка розслідувала причини пожежі у Віндзорському палаці, не знайшла винних. Вогонь виник нібито тому, що жарівка одного з прожекторів була такою потужною, що від її освітлення загорілася тоненька фіранка на вікні. Шкоди від пожежі обчислюються декількома десятками мільйонів фунтів стерлінгів. Англійський уряд, виходячи з того, що монархія є частиною британської державности, готовий взяти всі видатки, потрібні для відновлення палацу.

КОЛИШНІЙ КОМУНІСТИЧНИЙ диктатор Східної Німеччини Еріх Генекер виступив на суді в Берліні і відкинув звинувачення у своїй причетності до вбивства німецьких громадян при спробі втечі через Берлінську стіну у вільну Німеччину. Гонекер сказав, що ніхто не має права звинувачувати його в тому, що він керував державою. За його словами, не відповідає правді твердження, нібито він у 1974 році на засіданні Національної ради оборони дав розпорядження застосовувати зброю щодо втікачів. Гонекер підкреслив, що Берлінську стіну було збудовано згідно з рішенням, прийнятим Москвою. Хвалячись „німецьким соціялізмом з людським обличчям", Гонекер визнав, що Східя Німеччина була „експериментом, який зазнав поразки".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ВИСАДИЛИСЬ В СОМАЛІЇ

Моґадішу, Сомалія. — На світанку в середу, 9-го грудня, морська піхота ЗСА без жодних проблем опанувала морське побережжя, прямуючи до місцевого летовища і порту, щоби забезпечити ці два об'єкти для прибуття війська, головним завданням якого є забезпечити доставу харчів для голодуючого населення.

Висадка американських збройних сил пройшла без будь-яких комплікацій, а найбільша заслуга в тому, на думку спостерігачів, є колишнього амбасадора до Сомалії Роберта Б. Овклі, якого напередодні висадки президент Джордж Буш вислав як спеціяльного посла до провідників двох найбільших воюючих фракцій, щоби приготовити їх до приходу американського війська.

З американського боку в цій гуманітарній допомозі, яку одобрила Організація Об'єднаних Націй, візьме участь приблизно 28,000 вояків, не включаючи військових частин десяти інших країн. Покищо Президент ЗСА та його Уряд є вдоволені з праці цих перших військових з'єднань, бо летовище і пристань в столиці Сомалії, Моґадішу є забезпечене перед будь-якими спробами озброєних банд. Це, на думку аналітиків, є найважливішим, бо сюди привозитимуть всю харчову та іншу допомогу для страждаючих сомалійців. У дальших плянах говориться про забезпечення шляхів, якими доставлятимуть так потрібні харчі до віддалених осередків, де за твердженнями очевидців стан є куди більш трагічний, як в Моґадішу.

Місцеве населення в загальному є вдоволене приходом американського війська, яке сподіється охоронить їх не тільки від голодової смерти, але допоможе їхній країні стати на ноги в політичному розумінні. З розмов кореспондентів засобів масової інформації з поодинокими особами в столиці можна побачити, що місцеве населення має досить цих внутрішніх міжусобиць і тому покладає великі надії на ЗСА та їхнє військо.

Виїзд на стале перебування зменшується

Одеса (УНІАР). — Імміґрація одеситів зменшується. За останні 11 місяців Одещину покинули 4,850 осіб (не рахуючи дітей до 16 років), які виїхали до ЗСА, Ізраїля, Німеччини і Австралії.

Одначе колишні громадяни України тепер частіше повертаються додому: 110 осіб повернулися з Ізраїля, 70 — чекають дозволу.

Спостерігається зацікавлення комерційного туризму. У зв'язку з цим керівництво Обласного Відділу Імміґраційного Реєстрування (ОВІР) звернулося до обласної державної адміністрації з проханням визначити яким організаціям надавати багаторазові візи, а також навести порядок у діяльності малих підприємств, що займаються туризмом.

Т. ГУНЧАК ТА Р. ВОРОНКА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Приятелі Руху Північного Ню Джерзі влаштовують доповідь професора Ратґерського університету Тараса Гунчака та професора Технологічного Інституту в Ню Джерзі Романа Воронки на тему „Спостереження, аналіза і висновки з однорічної праці в університетах та інших інституціях в Україні". Доповідь відбудеться у суботу, 12-го грудня, о год. 7-ій вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сендфорд авеню в Нюарку.

В АМЕРИЦІ

НА ПІДСТАВІ СТУДІЙ скільки радіяції може пошкодити людині, які провела незалежна група науковців та лікарів під проводом д-р Елис Стюард, показується, що навіть дуже мала доза радіяції може викликати недугу рака, а з тим скору смерть. Комісія переглянула 35,000 перевірок робітників фабрики бомб у стейті Вашінґтон, яких досі офіційні державні чинники не показували, і на цій підставі ствердила, що навіть дуже мале насвітлення радіяцією викликує збільшення випадків рака.

СИСТЕМА МІСЬКИХ університетів в Ню Йорку буде невдовзі змінена на підставі звіту, що його подала керівник університетів В. Ен Ренолдс. Досі 19 міських університетів діяли самостійно — тепер це мала б бути одиниця із спільними програмами навчання і спільними професорами, під наглядом керівника університетів. Це мало б піднести рівень університетів та виключити непотрібні кошти. Для студентів новий плян вимагатиме більшої надуми при вибиранні предметів, як також, не завжди буде можливо вибрати найближчу і найбільше догідну школу. Поодинокі університети мають до кінця березня подати свої заваги до пропонованої зміни.

КЕРІВНИК ШКІЛ Ню Йорку Джозеф Фернандзе, який мабуть обняти тепер пост в Уряді нового президента зустрічається із щораз сильнішою критикою з приводу своїх спогадів, які тепер появилися і в яких він одверто признається, що молодим хлопцем уживав наркотики і що у останній пресовій конференції у зв'язку із своєю книжкою він уживав дуже гострих слів відносно політичних діячів Ню Йорку.

У МІННЕАПОЛІСІ розпочався процес проти колишнього католицького священика Джеймса Р. Портера, який ще в 1974 році покинув священичий сан і живе тепер з дружиною та дітьми в Міннеаполісі. Понад сотня переважно колишніх вівтарних хлопців у різних стейтах, де він працював у парафіях, внесли скаргу, що Дж. Портер їх сексуально атакував.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон після кількаденного відпочинку виступив знова публічно з промовою в коледжі біля Чикаго в дорозі до Вашінґтону. Промовляючи до студентів, він остеріг, щоб ніхто не сподівався скорої поправи економічної ситуації в ЗСА. Він не обіцює відразу економічного зросту ЗСА, а радше уважає, що це буде довгий процес. У цьому тижні сподіються, що Б. Клінтон проголосить листу своїх найближчих співробітників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Нарід також помиляється

Старинні римляни викували приказку „Голос народу — голос Бога". Але ті самі римляни вимагали під кінець епохи імператорів тільки „Хліба і видовищ", і загирення всіх моральних вартостей у користь хліба і видовищ на арені цирку, руїни якого є й тепер атракцією для туристів, приспішило упадок західньоримської імперії, яка не могла встоятись під ударом мандрівки народів зі сходу. Демократія, існуюча вже перед народженням Христа в Атенській республіці, визнавала тільки владу народу, бо й само слово „демократія" грецького походження — це „влада народу". У новітній історичній добі найбільш яскравий приклад на помилковість народу дали парляментарні вибори у Німеччині у 1933 році. Виграла у загальних, рівних, тайних і безпосередніх виборах Націонал-соціялістична партія, яка зросла до найбільшої тодішньої політичної сили з первісного тільки семичленства. Президент Гінденбурґ призначив лідера переможної партії на канцлера і той лідер, Адольф Гітлер, заповів, що створить „Пакс Германіка" — німецький мир — на 1,000 літ. На 12-му році урядування пустив собі кулю в лоб, спричинив смерть десятків мільйонів осіб та покрив свою батьківщину руїнами у буквальному розумінні цього слова. Але це не останній випадок помилковости народних мас.

У минулому тижні президент Франції Франсуа Міттеран виголосив через крайову радіомережу промову до народу, з палким апелем до французьких хліборобів, які повели масові демонстрації у протесті проти скасування Европейською економічною спільнотою державних субвенцій хліборобській верстві. Народ складається з усіх верств, але верства хліборобів в усіх народів є найтривалішим фундаментом. Міттеран перестерігав демонстрантів, що вони граються з вогнем, — що вони не усвідомлюють найтіснішого пов'язання економіки Франції з міжнародною та що вони своєю поведінкою оганьблюють добре ім'я французького народу. Це була мудра промова цього видатного державного мужа. У сусідній із Францією Німеччині відбуваються демонстрації „неонацистів", які представляють себе — виразниками волі всього німецького народу і проповідують гасло „Німеччина для німців". Це такий самий абсурд, як абсурдною була політика національної асиміляції у Польщі між двома світовими війнами, політики, яка змагала до створення національно однорідної держави. Це була така сама нісенітниця, як гасло деяких — на щастя нечисленних — суперпатріотів, які виступали в Україні з транспарантами „Україна для українців". Вони не розуміли, що поминаючи неможливість перетворити мільйони неукраїнців в українців, — найкраще ім'я здобула Україна фактом, що росіяни, поляки й жиди голосували разом з українцями „за" у минулорічному референдумі, що всі чужомовні меншини отримали в Україні всі рівні права. Це найсильніша основа під державний патріотизм усіх мешканців України, без якого була б неможлива будова її держави. Добре, що такі нерозумні гасла минулися.

Інший актуальний приклад на помилки народних мас — сучасна Росія. У минулу суботу президент Росії Борис Єльцин виголосив промову до народу у зв'язку з Радою народних депутатів, що радить у першому тижні грудня ц. р. Вона вважає себе репрезентантом і виразником волі усього російського народу, так само, як уважає себе російський парлямент, ворожий економічній реформі. Єльцин закликав до розуму і патріотизму своїх земляків, запевняючи, що відворот від запляннованої реформи був би катастрофою для держави й народу.

Ми чули недавно від видатного економіста Володимира Ланового, що найширші кола українського народу прагнуть зберегти державність України і що це є найкращим джерелом оптимізму. У кожній країні, у кожному народі є інші, прикметні їм прояви. Здається, що люди в Україні більш терпеливі і вирозумілі на матеріяльні злидні, як люди в Росії. За Єльцином правда, а не за його опонентами.

„Помилятися — людська річ" — каже інша староримська приказка. Помиляються люди, помиляються народи і помиляються державні лідери, які також є тільки людьми. Коби тільки ті помилки не приносили багато жертв і різного лиха і коби тільки вони були епізодами у нормальному, здоровому, творчому існуванні народу і його держави. Страшною помилкою Богдана Хмельницького був Переяславський договір. На тлі трагедії, яку переживала Україна впродовж 300 літ — чудом треба вважати факт, що у процесі національного і згодом державного відродження України в останньому десятиріччі не було помилок. Не шукаймо їх і не вбачаймо їх там, де їх нема. А як трапляються, то хай вони будуть тільки епізодами, які не зашкодять будівництву рідної держави.

Микола Світуха

НА КРУТОМУ ШЛЯХУ ДО ГРИВНІ

II

Рішення України про вихід з „рублевої зони" висуває декілька складних проблем, з якими нелегко дати раду. Ключовою є проблема розрахунків з державами „рублевої зони", які в майбутньому можна буде здійснювати лише в межах валюти, реально отриманої від іншої держави. Хоч відповідна угода про механізм таких розрахунків була підписана на початку жовтня між Національним Банком України і Центральним Банком Росії, вона ніяк не ґарантує надходження відповідної кількости рублів у заміну за доставлену продукцію. Підприємства на теренах України і всіх інших колишніх республік привикли розраховуватися за доставлений товар чи послуги шляхом взаємного кредитування. Ця метода працювала за умов існування одного центрального банку і єдиного ринку в маштабі колишнього Союзу, але може стати згубною для України, якщо приплив рублів і попит на них для ведення приблизно нормальних торговельних операцій не будуть збалансовані.

Розміри проблеми, про яку тут мова, ілюструють цифри, подані у доповіді першого заступника голови правління Національного Банку України Миколи Сивульського, опублікованій в кількох пресових органах України. За його даними, поставки продукції з України в Росію у погодженні з міждержавними договорами в третьому кварталі 1992 року становили 93 більйони рублів, тоді як надходження грошей за цей же квартал — 57 більйонів рублів. Це означає, що 39 відсотків товарів вивезено за межі України без попередньої оплати і без будь-якої ґарантії оплати.

Рівночасно, завдяки більш високому рівневі цін на Україні, а також нижчому, ніж в інших державах рівневі відсоткових ставок і простого страху перед неминучими реформами грошової системи, триває масовий відплив грошей поза межі України. За даними Національного Банку, тільки за третій квартал цього року в Росію сплило 4,447 більйонів рублів, майже у вісім разів більше, ніж надійшло в Україну. Відплив грошей далеко не обмежений до Росії, він включає ряд інших держав, включно з новопосталими державами Прибалтики. За даними Миколи Сивульського, Литва, яка з 1-го жовтня запровадила національну валюту, пред'явила Україні вимогу товарового забезпечення на суму 8 більйонів рублів. З Латвією підписано міждержавний договір на 7,8 більйона рублів.

Тяжко передбачити, як розвинуться торговельно-економічні відносини України після введення гривні. Конечність втримання більшости торговельних зв'язків у межах ринку колишнього Союзу наголошує потребу створення умов для повної конвертованости українського купоно-карбованця, а в пізнішій стадії — української гривні до рубля. Для цього необхідні, щоб валютна політика України, точніше її Національного Банку, була в згоді з загальними напрямками такої ж політики інших держав. У випадку постійного дефіциту рублів, які є конечні для ведення понад 70 відсотків торговельних оборотів промисловости України, Національний Банк буде змушений знизити курс гривні, що, в свою чергу, приведе до зросту цін і посилення інфляції. За таких умов впаде довір'я міжнародних фінансових кіл до стабільности економіки України, знизиться їх зацікавлення інвестувати в Україну.

Питання друку потрібної кількости банкнотів української гривні окутане містерією, хоч ще на весні була створена спеціяльна комісія Верховної Ради для розслідування контроверсійних обставин, які склалися з підписанням контракту ще на початку року на друк гривні в Канаді. У відсутності авторитетних вияснень чи то в імені цієї комісії, чи від проводу Національного Банку України, треба полягати на спорадичні клаптики інформацій, які появляються у пресі України.

Такі вістки вказують, що друк банкнотів малих деномінацій у Канаді був закінчений і вони доставлені в Україну. Готові також банкноти високих деномінацій (від 100 гривень і вище), які друкуються в Англії. Одначе інфляція цін і спіраля зросту заробітної платні за останні шість — вісім місяців ставить під серйозний сумнів первісні рахунки про розмір емісії нових грошей. Цілком природно, що кількість банкнотів в обігу має безпосереднє відношення до їх вартости, що в свою чергу залежить від валютно-кредитної політики уряду. За словами самого заступника голови Національного Банку Анатолія Станкова, який відповідає за координацію замовлень нової української валюти, кількість банкнотів, які були привезені до Києва з Канади і Англії, може вистачити заледве на три місяці. Цей факт змушує Національний Банк України домовитися з тою ж канадською фірмою про друкування нового накладу банкнотів. Залишається відкритим питанням фінансування додаткових замовлень, бож зрозуміло, що на довшу мету ніяка держава не може бути постійно залежна від закордонних кредитів.

На дальшу мету необхідним є також знайти партнерів для побудови в Украї-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ ДО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

(Один з читачів „Свободи" прислав до редакції копію свого листа до Президента України Леоніда Кравчука в справі виступу члена Уряду України на американській телевізії. Внизу поміщено повний текст цього листа. — Ред.)

До Президента України Леоніда Кравчука!

Вернувшись сьогодні з праці, я був приємно заскочений побачити на телевізійній програмі C-SPAN о 9-ій годині вечора пресконференцію з української амбасади у Вашінґтоні. Моя радість однак скоро згасла, коли я почув, що репрезентант нашої української амбасади, Ігор Маркулов, говорив виключно російською мовою, а не рідною українською.

Мені, як американцеві українського походження, вже народженим по Другій світовій війні, є тяжко зрозуміти як українська амбасада може себе представляти на публічнім форумі російською мовою. Чи Ви не розумієте, що велика частина західнього світу і Америки, ще уважає Україну російською „провінцією" і що вживання російської мови у таких „офіційних" виступах, тільки підтверджує їм ці їхні переконання? Чи Ви не бачите, що таке зовнішнє прийняття російської мови мусить поважно пошкодити цілям української держави і Уряду, який старається і потребує прийняття на світовому полі як осібна незалежна держава, а не мала „територія" Росії?

Ще крім того, як Ви можете сподіватися що ми, українці з діяспори, будемо духово і матеріяльно допомагати новій незалежній Україні, коли ми бачимо, що сама амбасада нашої української батьківщини не зберігає своєї рідної мови. Мови, яку ми тут на „чужих" землях так тяжко і віддано зберігаємо між собою і між нашими дітьми, дітьми, які є вже народжені поза Україною.

Цей виступ на телевізії мене особисто дуже гірко вразив і заболів, і я певний, що велика більшість українців у діяспорі так само на це зареаґує. Вживання російської мови, а спеціяльно у публічних офіційних виступах, є понижуючим і образливим для нової української держави, яка потребує нині здобути свою власну світову ідентичність Такі виступи є для України політично дуже шкідливі, а для українців у діяспорі, дуже пригноблюючі.

Юрій Савицький
Голлісвуд, Н.Й

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ УМІ

Пишу цей лист під враженням концерту з нагоди 40-ліття Українського Музичного Інституту Америки, який відбувся 25-го жовтня 1992 року в Карнеґі Рісайтл Голл. В програмі взяли участь студенти УМІ, від наймолодших до абсольвентів, як також ансамбль „Промінь".

Не часто маємо можливість почути концерт виключно українських композиторів. Молоді виконавці, майже всі у вишиваних сорочках і блюзках, чудово вив'язалися, виявляючи велике зрозуміння і відчуття української музики.

Дуже приємно бачити, що молодше покоління батьків заохочує своїх дітей вивчати музику в Українському Музичному Інституті, бо там мають вони змогу запізнатись з українськими композиторами та багатством української музики. Присутні на концерті були приємно вражені серйозним наставленням молодих музик, які вклали багато праці і труду, щоб вивчити і з чуттям виконати ці твори.

Треба дати велике признання учителям УМІ, які вкладають стільки праці і зусилля, а головно передають свою любов до української музики молодшому поколінню. Яка шкода, що покійні професори УМІ, проф. Байлова чи проф. Цісик, не могли разом з нами радіти успіхами молодих виконавців.

Врешті, хочу згадати ансамбль „Промінь", який насолоджував присутніх чудовим виконанням і бездоганно випрацьованою програмою.

Бажаю Українському Музичному Інститутові дальших успіхів в дуже корисній праці і надіюсь, що у 2002 році будемо святкувати його 50-ліття у вщерть виповненій залі Карнеґі Рісайтл Голл.

Оксана Кузишин
Масепт, Н. Й.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Володимир Барагура

„ЗЕМЛЯ МОЛОКОМ І МЕДОМ ТЕКУЧА"

Так описана наша батьківщина в найстарших літописах. Притому згадується, що в Україні в княжих часах „ріки кишіли від риб", а в лісах виводилася безліч грубої звірини — ведмеді, тури, дикі вепри, на яких полювали для розваги і спорту, не лише князі та вельможі, але також кметі задля поживи, задля шкур і дорогих хутер. Виводилися в лісах, у бартях теж бджоли, а мед і віск служили за товарообмін у чужинецьких країнах.

На полях лунали голоси ратаїв, які сохою орали чорнозем і вирощували всякого роду збіжжя, зокрема золотисту пшеницю й пашу для хатніх тварин. На левадах паслися череди рогатої худоби, а нічию табуни коней.

Ці природні земельні багатства придбали Україні назву „шпихліра Европи", а Україні двічі вивозили масово чорнозем у свою батьківщину та за ціну обміну хлібом і земельними плодами в роках наших Визвольних Змагань зобов'язалися дати мілітарну допомогу проти большевиків.

Ці пребагаті земні плоди мали великий вплив на розвиток нашої самобутньої культури, зокрема в ділянці фолкльору, світських звичаїв, релігійно обрядових святкувань.

Ці природні багатства хліборобського типу були водночас приводом до зазіхань убогих, захланних сусідів, які своїми грабіжницькими набігами не давали змоги нашому народові формувати й закріпити нашу державність.

Цей короткий вступ свідчить про те, що наша батьківщина — це країна передусім хліборобська, аграрна й такою вона залишилася досьогодні, в цьому наша сила в минулому, теперішньому та майбутньому. Земні багатства, зокрема копалини, хоч теж великі, то все ж таки вони вичерпуються й їх не можна відновити. В усякому разі вони не можуть бути вистачальні для розвитку нашої економіки, зокрема виробництва, машинобудівництва, заводів тощо.

З уваги на те, Уряд відродженої України повинен почати розбудову нашої економіки від найсильнішої і найбільш надійної її галузі — хліборобства. Наші селяни-хлібороби дуже прив'язані до землі, бо вона не тільки їхня годувальниця, але й основна вісь, довкола якої обертаються інші економічні проблеми й можливості, зв'язані з економікою.

Уряд України повинен дати змогу селянам-хліборобам набути землю на власність та дати їм можливість придбати на кредит потрібний до обробки ремамент. Помилкою є політика піднайму селянам землі, навіть на неокресленний час, або, що гірше відновлювання колхозів, у яких селянин почувається робітником, а не власником. Прохарчування власного населення та обмін хліборобських продуктів за нафту, вугілля, дерево, машинерію, технічне приладдя поставило б нашу батьківщину економічно на ноги. Бо людина, навіть найбільш ідеалістична, мусить мати заспокоєні три основні життєві потреби — харч, одяг і дах над головою.

Коли ці вимоги заспокоєні, тоді щойно можна думати про інші державницькі атрибути. Недоцінювання значення аграрної політики, це фатальна помилка нашого теперішнього Уряду, який вперто думає категоріями накиненої комуністичною доктриною системи, яка, силою заставила нашого хлібороба виконувати працю робітника на своїй-несвоїй землі. Така політика може довести до розладу, який був би цвяхом у домовину нашої державности.

Д-р Євген Федоренко

ШКІЛЬНА РАДА: ДОСВІД, ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ

III

Схвильованого листа Шкільна Рада одержала від голови місцевого відділення Зої Діденко. „Ваша допомога таки неоціненна, бо подібної літератури ми не маємо... Зараз із книгами, що ви їх надіслали, в дитячих садочках працюють над укладанням програми національного виховання. Дуже ми Вам вдячні за дозвіл передрукувати деякі матеріяли і вже користуємося цим з обов'язковим посиланням на джерело.... Не сидимо склавши руки, і результати таки бачимо: вже 28 шкіл із 30-ти у м. Хмельницькому — українські!!!

Будьте певні, що й ви до цього причетні своєю допомогою..."

Зрозуміло, що наші підручники — це лише допоміжний матеріял для вчителів і школярів, бо потреб шкільництва вони аж ніяк задовольнити не можуть. Сьогодні на Україні діє біля 21,000 загальноосвітніх шкіл, у яких навчається близько семи мільйонів учнів. Більше половини учнів навчається в російськомовних школах. У 1991/92 шкільному році українською мовою навчалося 49,1 відс. від загальної кількости учнів. До речі тут зазначити, що в 1950/51 навчальному році в україномовних школах навчалося 80,3 відсотка.

Поскільки нових підручників ще немає, і мине багато років, поки їх видадуть, то підручники з діяспори можуть відіграти велику допоміжну ролю. Одначе потрібна поважна фінансова допомога для видання підручників і для пересилки. Щира вдячність тим, що присилають Шкільній Раді свій дар на висилку підручників в Україну.

Шкільна Рада тісно співпрацює з централею Товариства української мови імені Т. Шевченка, обласними відділами. Маємо широке листування з окремими школами різних областей України. Здійснюємо масову висилку підручників до шкіл України.

Плідні і корисні зв'язки Шкільної Ради з міністерством освіти, якому подано наші пропозиції щодо важливих питань шкільництва. Тепер Шкільна Рада тісно співпрацює з першим заступником міністра освіти д-ром Анатолієм Погрібним.

Про діяльність й роботу Шкільної Ради знають досить добре в Україні з інтерв'ю з головою Шкільної Ради на телевізійній київській програмі „Плеяда", радіо Київ, радіо „Свобода", а особливо через „Голос Америки" (двотри інтерв'ю річно). Треба також додати, що члени Управи: мґр Ліна Данчук, майор Петро Содоль, мґр Атанас Кобрин, мґр Богдан Ясінський, інж. Олександер Пришляк, мали зустрічі з учителями та учнями в Україні, обласним керівництвом освіти та з міністрами освіти й культури та їх заступниками. Інж. О. Пришляк відвідав чимало шкіл у 1991 та 1992 роках і зустрічався у справах співпраці Шкільної Ради з міністром освіти д-ром П. Таланчуком та його першим заступником д-ром А. Погрібним.

Творчий взаємообмін здійснює Шкільна Рада (від 1990 року) з Ириною Калинець, депутатом Верховної Ради, та Валентиною Стрілько, директором відомої Гнідинської школи і керівником експериментального центру національної освіти. Подією став приїзд до Америки визначних діячів педагогічної громадськости України — І. Калинець та В. Стрілько літом 1991 року, які докладно поінформували про стан українського шкільництва на Україні, про труднощі, які переживають учителі, учні й батьки в боротьбі за нову, національну школу.

Саме на нарадах голови Шкільної Ради з гістьми виник задум про друкування українських підручників в Україні. З цією метою гості з України і голова Шкільної Ради відвідали Український Народний Союз, предсідника Українського Народного Союзу Уляну Дячук і висловили свої міркування щодо перспектив і завдань у галузі видання підручників в Україні. Згодом відбулася зустріч у Шкільній Раді з участю М. Коця, д-ра Р. Воронки, д-ра І. Гурина, І. Калинець і В. Стрілько та д-ра Є. Федоренка, на якій д-р Р. Воронка передав чотири манускрипти підручників („Материнка", „Ластівка", „Біла хата" та „Писанка"), що були приготовані для школи в Гнідині письменниками Д. Чередниченком та Г. Кирпою. Пізніше гості з України мали зустріч з д-ром Б. Бурачинським, головою Координаційного Комітету України, з яким було домовлено очолити цей задум разом зі Шкільною Радою та перебрати опіку над цією благородною справою. Шкільна Рада опрацювала прихильну рецензію на всі згадані підручники, а гості з України висловили в письмовій формі свої міркування й рекомендації.

Щиро вдячні УНСоюзові, який згодився дати 50,000 долярів, а доброчинній установі „Думки про віру" (голова пастор Я. Щепелявець), що пожертвувала 100,000 дорівнювального фонду. Необхідні фонди надійшли від української громади, і тепер вже можна бути певним, що „Буквар" і три читанки, які віддзеркалюють історичні й культурні традиції українського, були з вересня 1992 року в руках українських учнів початкової школи.

У березні-квітні 1992 року в Америці на запрошення Шкільної Ради перебував д-р Анатолій Погрібний, котрий докладно поінформував про ситуацію в незалежній Україні та про стан національного шкільництва. З д-ром Погрібним, головою освітянських комісій Руху та Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка „Просвіта", було досягнуто домовленість про видання історії України та української літератури XX століття за участю діяспори. З цією метою створено комісію при ККДУ, до якої входять д-р Б. Бурачинський, голова ККДУ, д-р Є. Федоренко, голова Шкільної Ради, інж. Р. Волододюк, фінансовий керівник, та д-р Р. Воронка. Сподіваємося, що перші підручники з історії України та української літератури вийдуть у світ з участю діяспори, літом 1993 року.

Додамо також, що Шкільна Рада допомагала й українським школам у Бразилії, Арґентині, Польщі, Румунії та Литви.

Тепер головна наша турбота — майбутність українського шкільництва. Насамперед усі мусимо твердо усвідомити, що існування українського шкільництва — це справа не тільки свідомих батьків, залишених на самих себе в громаді, а що це обов'язок і відповідальність української громади. При байдужому ставленні громадськости українське шкільництво занепадатиме. Нашою метою має бути не лише втримати рідне шкільництво, але повсякчас поповнювати його учнями, пам'ятаючи неспростувну істину: місце української дитини в українській школі. І тут слово за організованою громадою, бо вчителі не всилі і не в стані змінити байдужість значної частини батьків у

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ПРОВІДНІ ПОЛІТИЧНІ партії Німеччини запропонували зменшити квоту для в'їзду в країну втікачів з-за кордону і зберегти це право тільки для тих, хто змушений залишити батьківщину через воєнні дії на її території. Ця пропозиція може привести до того, що притік втікачів до Німеччини зменшиться на 80 відсотків. Представник Партії ,,зелених" заявив, що коли цей плян консервативної коаліції стане законом, то реалізувати його можна буде, ,,тільки стріляючи в людей", оскільки через кордон переходять сотні нелегалів.

СВ. МИКОЛАЙ
відвідає
Пластову Домівку в Ню Йорку
142 Друга авеню
в суботу, 19-го грудня 1992 р. о год. 2-ій по пол.
Небесна канцелярія буде відкрита від 11-ої год. ранку.
Станична Старшина запрошує сердечно на цю імпрезу усіх дітей Ню Йорку та довкілля.

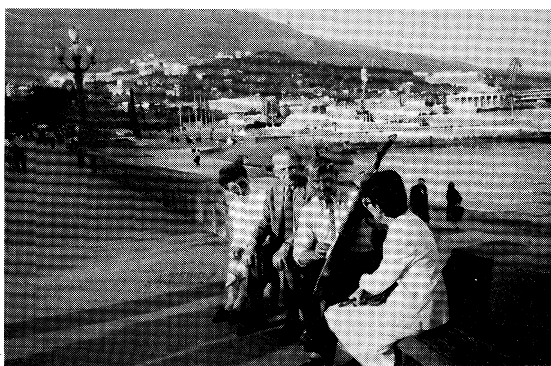
ОСЕРЕДОК СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ СТАНИЦІ ПАССЕЙК ВЛАШТОВУЄ СЦЕНКУ НА ЯКУ ПРИБУДЕ
СВ. МИКОЛАЙ
В НЕДІЛЮ 20-ГО ГРУДНЯ 1992 Р.
О-ГОД. 1-ІЙ ПО ПОЛУДНІ
В ШКІЛЬНІЙ ЗАЛІ СВ. МИКОЛАЯ
212 PRESIDENT ST. PASSAIC, NJ
НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ БУДЕ ПРИНИМАТИ ПОДАРУНКИ ВІД 11:00 ГОД. ЛАСКАВО ПРОСИТЬСЯ БАТЬКІВ ВИРАЗНО ЗАЗНАЧУВАТИ.

ЗУСТРІЧІ З КОБЗАРЯМИ УКРАЇНИ

VII

Ансамбль капелі бандуристок ім. С. Руганського Ялтинського педагогічного училища.

На набережній Ялти. Другий зліва — О. Нирко, поряд — кобзар О. Кіндрачук.

Після подорожі по центральній Україні ми вирушили поїздом до Криму. Там, в Ялті, нас чекав давній мій приятель, керівник великої капелі бандуристок при Ялтинському педагогічному училищі Олексій Нирко. Вже у Симферополі, де нас зустрічав О. Нирко, я відчув різку відмінність Криму від решти України. Ніде не було чути жодного українського слова, прибуття і відправлення поїздів оголошувалося лише російською мовою, в газетних кіосках зі старою назвою "Союзпечать" — жодної української газети. Коли ми розмовляли українською мовою, то раз-у-раз ловили на собі злі погляди людей, що проходили мимо. І в Симферополі, і в Ялті ледь не з кожного будинку дивився чи вказував правицею дорогу до ,,світлого майбутнього" Ленін, всюди висіла більшовицька агітація, символіка, червоні прапори. Одним словом, я попав у комуністичний заповідник.

В Ялті є будинок, в якому багато років жила Леся Українка. Ніякі зусилля місцевих ентузіястів не допомогли зробити в ньому музей поетеси зі світовим ім'ям. Тимчасову експозицію погрожують ось-ось викинути, а сам будинок передати якійсь організації. Товариство ,,Просвіта" та Республіканська партія існують тут на напівлегальному становищі — їм не надають приміщень, постійно погрожують фізичною розправою, а то і просто б'ють їх членів на вулиці. Кримських татар, що повертаються на рідну землю, б'ють, заганяють в автобуси і вивозять в невідомому напрямку.

Довідавшись про це і побачивши все на власні очі, я зрозумів, що О. Нирко є справжнім українським героєм без усяких перебільшень. Адже з часу поселення в Ялті, вже понад 20 років, він не зігнувся перед жодним начальником, не промовив жодного російського слова ні на роботі, ні, тим більше, вдома. Більше того, з дівчат, що розмовляють по-російському, значна частина яких росіянки за походженням, створити капелю бандуристів, яка співає виключно українські пісні, таке можна вважати фантастикою. А якщо врахувати, що випускниці капелі вже самі заснували гуртки та ансамблі бандуристів в інших районах Криму, то подвиг Олексія Нирка переоцінити важко.

Минулого року він навіть провів фестиваль бандуристів Криму, в якому взяли участь понад сто учасників. Там були тріо і ансамблі, дитячі і дорослі колективи, солісти.

Прогулюючись по набережній Ялти, ми наштовхнулися на кобзаря Остапа Кіндрачука, який саме відбивав чергову атаку п'яного афганця. Той погрожував привести з собою ще афганців і з ними побити ,,проклятому бандеровцу" на голові його шарманку він називав бандуру. Закінчилося все тим, що люди, які слухали кобзаря, здали афганця в міліцію. Ми запитали: ,,Чи часто підходять до вас такі афганці?"

— ,,Та ні, не часто. Частіше загинають російське слово і зі злобою в очах відходять", — сказав О. Кіндрачук. Він працює ще капітаном на буксирі в місцевому порті. На це місце його перевели з респектабельнішого корабля за те, що в журналах і газетах переконливо, на фактах, доводив, що українці вздовж південного узбережжя Криму живуть з незапам'ятних часів.

Після відвідання експозиції Лесі Українки так і хочеться сказати ,,музею") ми слухали концертну програму ансамблю ,,Пролісок". Не кожен професійний колектив може показати таку майстерність. Відчувалася повсякденна кропітка робота керівника та наполегливість учениць. Однаково майстерно звучали як ансамблеві, так і сольові твори.

Слухаючи цих малих дівчат, я відпочивав серцем і душею, забувши про те, що Крим це комуністичний. Я щиро дякував ансамблеві і його керівникові за те, що на цьому півострові вони створили український острів, який повільно, але невпинно збільшується, і прийде такий час, коли справедливість переможе.

Микола Чорний-Досінчук

Згоріла церква в с. Дроздовичі

11-го липня 1992 р., з невідомих причин згоріла церква в селі Дроздовичі Старосамбірського району. Це без сумніву неоціненна втрата не тільки для колишніх і теперішніх жителів цього села й околиці, але й цілого нашого і так долею надобре побитого народу.

Недавно я відвідав вдруге рідне село і відсутність нашої церковці викликає превеликий біль душі. Мимо волі насувається спомин моїх відвідин в 1990 р. В моєї рідні в цей час переховувалися не тільки ключі до церкви, але і під час сорокплітнього московського лихоліття зберігалися церковні книги, виряд і клейноди. В часі моїх відвідин наша церква не тільки вже була відкрита, але відновлена і чудесно відмальована. Туди вже повернені століттями збережені книги — там же і вся краса і велич нашої українсько-візантійської культури. Яка радість була в мене, що не тільки збережені національні скарби нашого тисячолітнього християнства, але що наші земляки негайно взялися за діло відновлення роками занедбаної церкви. Сьогодні цей віками надбаний скарб знищений вогнем. Проте наші земляки негайно взялися до будови нової церкви, бо, як казали мені, ,,без церкви село не може бути". І справді, під час моїх відвідин не тільки що стояла вже каплиця, в якій правляться Богослужби, але і вже посвячений наріжний камінь, заллятий цементом фундамент і побудова нової церкви вже в повному розгарі праці.

Найбільшою проблемою нині є придбання фондів на покриття коштів будови нової церкви. Тому цією дорогою бажаю звернутися до всіх колишніх мешканців села Дроздовичі, сусідніх сіл і людей щирого українського серця, з проханням включитися в процес відбудови церкви в Дроздовичах. Свої пожертви прошу пересилати чеком або поштовим переказом на адресу: Mr. W. Dawydiak, 581 McNeill Blwd., Sudbury Ontario, Canaga P3C 2H7.

Вірю, що це звернення, яке роблю в імені мешканців села Дроздовичі за згодою о. Бориса Зубаля і дозволом Блаженнішого Патріярха Мирослава Івана, знайде щирий відгомін серед української громади Канади і Америки, а зокрема колишніх мешканців села Дроздовичі і сусідніх сіл.

В. Давидяк

Слава Ісусу Христу!
Львів,
ВДост. п. В. Давидяк,
Судбури, Онтаріо,
Канада

Високодостойний Пане!

Оцим уповноважую Вас на збір пожертв з вихідців с. Дроздовичі та навколишніх сіл на відбудову храму в с. Дроздовичі, який знищено пожежею.

† Мирослав Іван
Кард. Любачівський
Глава УГКЦеркви

Шкільна Рада...

(Закінчення зі стор. 2)

справі шкільництва. Не забуваймо, що без школи втратимо мову, без мови — втратимо молодь, а без молоді — губимося всі разом.

У питанні рідного шкільництва нас шалено обганяють роки, час. Програми й підручники, що були добрі вісімдесять років тому, тепер не годяться. Потрібно видати нові підручники, зокрема з мови методично достосовані до потреб школи в теперішній ситуації. Але цей стан надзвичайно своєрідний, якого досі не існувало в нашому шкільництві. Раніше діти приходили до рідної школи так би мовити з мовою матері, розуміли й говорили нею. Тепер таких дітей стає дедалі менше. Переважають діти з ,,напівмовою" — дещо розуміють, дещо скажуть поукраїнськи. І тому не дивно, що, за статичними даними перепису населення в Америці у 1980 році, лише 17 відс. всіх українців розмовляють рідною мовою.

Повторимо: майбутність україноznавчого шкільництва в руках української громади. Діймо сьогодні. Діймо негайно. Та ж громада — це велика сила. Церкви, Союзи, фінансові інституції й кредитівки, установи, підприємці й окремі особи — всі співпрацею й спільними зусиллями матеріяльної та моральної підтримки повинні забезпечити не тільки зміцнення, а й дальший розвиток рідного шкільництва в країнах нашого поселення. І хай у цій великій благородній справі буде наснагою нам вікопам'ятне свято — перша річниця проголошення незалежної, соборної, демократичної української держави.

ФОЛЬКЛЬОРНИЙ ТЕАТР ОСТАПА СТАХІВА
м. Львів

,,РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ З УКРАЇНИ"

Українське Різдво. Український Новий рік — Українське чудо. Це чудо приготував для вас фольклорний театр Остапа Стахіва. Традиційний вертеп, коляди, Новорічні щедрівки, ,,Коза", ,,Меланка"... Зараз на Україні говорять: ,,Щоб добре вам велося цілий рік, вам мусить повінчувати фолк-театр Остапа Стахіва.
ЧЕКАЄМО НА ВАС З РОДИНОЮ.

НЮ ГЕЙВЕН — П'ятниця, 25-го грудня 1992 р., год. 6-та веч.
Церква св. Михаїла, 569 George Street

БОСТОН, Масс. — Субота, 26-го грудня 1992 р., год. 7:30 веч.
Церква св. Андрія, 24 Orchard Rd.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Неділя, 27-го грудня 1992 р., год. 2:30 по пол.
Український Народний Дім, 140-142 Second Avenue

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Вівторок, 29-го грудня 1992 р., год. 7-ма веч.
Українська католицька церква св. Михаїла

НЮАРК, Н. Дж. — Субота, 2-го січня 1993 р., год. 7:30 веч.
School Auditorium, 719 Sanford Avenue

АСТОРІЯ, Н. Й. — Неділя, 3-го січня 1993 р., год. 1:30 по пол.
Українська католицька церква Чесного Хреста, 30th Street

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — П'ятниця, 8-го січня 1993 р., год. 7-ма веч.
Український Культурний Центр, 700 Cedar Rd.

ВАШІНҐТОН, Д. К. — Неділя, 10-го січня 1993 р., год. 1:30 по пол.
Український Національний Крайовий Собор, 4250 Harewood Rd. N.E.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Понеділок, 11-го січня 1993 р., год. 7:30 веч.
Український Народний Дім, 1317 West Fayette Street

ПАРМА, Огайо — П'ятниця, 15-го січня 1993 р., год. 7-ма веч.
Шкільна заля української католицької церкви св. Йосафата

Вступ $12 і $10, пенсіонери і студенти; діти безплатно.

Дирекція Пластової Фундації
запрошує своїх членів, членів Пласту, Пластприяту та українську громаду на
ЗУСТРІЧ з ПЕРЕКУСКОЮ
з нагоди відзначення членів Пластової Фундації
пл. сен. керівництва д-ра
Ярослава Падоха
і добродія Пласту
Михайла Савицького
яка відбудеться
в неділю, 13-го грудня 1992 р., о год. 2-ій по пол. в Домі Пластової Фундації в Ню Йорку, Н. Й.
144 Друга авеню

Капеля Бандуристів Північної Америки ім. Тараса Шевченка
Замовляйте на свята VHS відео
Тасьми концертової подорожі по Україні

	U.S.	Can.
Апостоли Бандури — подорож з концертовими, уривками	$35	$45
Повний Львівський Концерт	$35	$45
Знижка, як замовляєте обидві	$60	$80
Маємо авдіо тасьми		
75 концерт	$10	$13
83 концерт	$10	$13
Коляди	$10	$13

Пересилка — $2.50 за тасьму
Всі комерційні замовлення зі знижкою.
Висилайте чеки і замовлення на адресу:
або телефонуйте вечорами: (313) 525-8489
UKRAINIAN BANDURIST CHORUS
17714 Lathers, Livonia, Mich. 48152

На крутому...

(Закінчення зі стор. 2)

ні потрібної друкарської лінії яка, під повним контролем уряду, могла б постачати Україні не лише конечний наклад банкнотів, але й державні бонди та інші цінні папери, які буде випускати Національний Банк.

На крутому шляху до введення гривні Уряд України стоїть також перед невідкладним завданням закінчити розмови зі Світовим Банком й іншими міжнародними фінансовими установами про стабілізаційний фонд, у відсутності якого міжнарodне довір'я до гривні було б короткотривалим. Розв'язка тих проблем є напевне одним з пріоритетних питань нового прем'єр-міністра і Уряду України.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Ірени Кушмелин
складаємо даток в сумі 100 дол.
на ФОНД ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ В УКРАЇНІ.
Ераст БУРАЧИНСЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями і знайомими,
що у п'ятницю, 20-го листопада 1992 р. по довгій
і тяжкій недузі на 72-му році свого трудолюбного життя,
відійшов у вічність
наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.
СТЕФАН ФІРКО

нар. в селі Грушатиці, пов. Старо-Самбірський, Україна.
ПАНАХИДА відбулася 23-го листопада о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича у Філядельфії, Па.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24-го листопада ц. р. в українській католицькій церкві Благовіщення ПДМ у Мелроз Парку, Філядельфія, Па. Похований на цвинтарі Лавню, Рокледж, Па. (Факс Чейс).
В глибокому смутку залишив:
дружину — ГІЛЬДЕҐАРД
сина — СТЕПАНА
сестру АННУ в Україні

„Нам потрібна..."

(Закінчення зі стор. 1)

цалюка, Б. Божемського, Я. Вижницького, А. Оленської-Петришин, Л. Морозової, Л. Лопати, Х. Головчак-Дебаррі, В. Васічко, Б. Титли, А. Фаріон і І. Юрчука. Все це для нас, мешканців метрополії, як і для більшості українців в ЗСА прізвища добре відомі. Але змо жемо також познайомитися із такими, яких праці побачимо вперше.

Х. Камінська-Гентиш каже, що подібні виставки вона вже робила літом на наших фестивалях та у наших літніх оселях, але, як саме стверджує, досі все ще лише в українському середовищі. Зацікавлена сама мистецтвом, мріє тепер про те, щоб в майбутньому дійти вкінці до галерії в Ню Йорку, яка була б відкрита для всіх зацікавлених образотворчим мистецтвом і дала можливість ширити твори наших художників серед неукраїнської публіки.

У неї великі пляни — думає літом їхати в Україну, щоб нав'язати тісніші зв'язки з тамошнім мистецьким світом, з музеями і галеріями. Досі вона має зв'язки лише із товариством „Шлях" у Львові та саме цією дорогою дістала тепер картини членів того художнього з'єд нання.

Виставка, яку відкриває вона в неділю, 13-го грудня, буде тривати до 20-го грудня і вона надіється, що притягне нашу публіку, як ще не чужу. Але її бажання і пляни дуже похвальні — нам треба вийти із нашими мистецькими творами у ширший світ, вийти з нашого гетто і показати, що ми сьогодні маємо і це так в художній ділянці, як в музиці чи письменстві. Все це найкраща візитівка для незалежної України

Редакція Лікарського Вісника купить (або позичить у когось за винагородою)

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК М. ГАЛИНА

виданого у Празі в 1926 році.

Відповіді слати на адресу:

JOURNAL OF UMANA
P.O. Box 36305, Grosse Pointe, MI 48236-0305

УКРАЇНСЬКА ФІРМА

КОБЗА

- Перевезення комерційних і приватних вантажів між Україною і Канадою
- Друкування книжок у власній друкарні в Києві
- Пересилка на Україну пачок, грошей, авт і т. д.
- Поспішайте вислати пачки, щоб родина одержала їх на Різдво!
- Представники КОБЗИ є в усіх центрах поселення українців у ЗСА й Канаді

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario, Canada
Tel.: (416) 253-9314

DIASPORA ENTERPRISES, INC.

220 South 20th Street
Tel. N.J.: (201) 731-1132
Phila: (215) 567-1328

Philadelphia, PA. 19103
1-800-487-5324
FAX: (201) 762-3090

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ

До 31-го березня 1993 року
Ню Йорк - Київ - Ню Йорк
Київ - Ню Йорк - Київ

"AIR UKRAINE"

$600.00

(TAX INCLUDED)

Транспорт до летовища з Філядельфії, Честеру, Вільмінгтону, Балтимору і Савт Джерзі.

Маємо на складі нову книжку

СТЕПАНА КУРОПАСЯ:

„СПОГАДИ З УКРАЇНИ І 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ"

Накладом автора, Ню Йорк-Париж-Чікаго, 1988, стор. 574. Тверда обкладинка, ціна 30.00 дол.

На основі спогадів людей можна творити історію і багато наших визначних людей які повинні були написати спогади, не написали їх. Автор означує свій твір не як документарний, а як громадський звіт з побуту в Україні і в Америці, за більше, як пів століття, який колись може бути корисний українському історикові.
Можна набувати в книгарні „Свободи".

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

НЕ ПІЗНІШЕ, ЯК ВПОЛУДНЕ 24-го ГРУДНЯ 1992 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1992 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ЧЕТВЕР, 24-го ГРУДНЯ 1992 року до полудня.

Звертаємся увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

У Чикаґо відзначили річницю Першого Листопада

У день 8-го листопада, в рік, в якому ми святкували першу річницю державности України, та в рік широко відзначуваних в Україні 50-их роковин Української Повстанської Армії українська чикаґська громада зібралась була в залі школи св. о. Миколая, щоб ще раз пригадати собі історичну подію нашого героїчного минулого, яким був чин 1-го листопада 1918 року. Те зібрання мало святочний характер. Почалось воно апелем комбатанських та молодечих організацій. Вони зібрались на сцені зі своїми знаменами, щоб у достойний спосіб згадати своїх по зброї друзів і батьків, які в той незабутній день 1-го листопада, вивісивши наш національний прапор на міській ратуші, вийшли на вулиці міста Львова, щоб стати на захист новопроголошеної української державности. Апель перевів колишній вояк Першої Дивізії Української Національної Армії мгр Роман Припхан.

Відкрив свято голова Відділу УККА інж. Орест Бараник. В своєму слові він поділився із присутніми своїми спостереженнями з недавніх відвідин України. В його слові переважав песимізм, базований на тому, що на Україні продовжують діяти старі сили, і загроза для України зі сторони Москви все ще існує.

Оптимізму додала наступна точка, якою була деклямація вірша Василя Симоненка „Український лев", виконана юнаком Йосифом Сабіром.

Святкове слово на святі виголосив д-р Мирослав Харкевич. Він змалював політичну ситуацію, на тлі якої прийшло до чину 1-го листопада, підкреслюючи некорисну на той час політичну коньюнктуру, зокрема неприхильність зовнішнього політичного світу до державницьких стремлінь українського народу. Доповідач говорив, що зовнішній світ не був зацікавлений в українському питанні, а полякам бракувало на той час політичної візії. Тому то, засліплена шовінізмом, Польща виступила проти молодої української держави, яку при допомозі зі зовні їй вдалося перемогти. „Не був переможений і підкорений український Львів, — говорив доповідач,— бо він став центром, в якому творилось нове українське життя".

Наступною точкою був виступ мішаного хору „Прометей" під диригентурою мгр Наді Савин-Вірзнянської, який виконав три стрілецькі пісні: „Ой, та зажурились", „Заквітчали дівчатонька" та „Отаман Стрілець". Нав'язуючи до сумом огорненої картини в пісні „Заквітчали дівчатонька", Олег Березюк, заповідач ансамблю „Медікус", звернув увагу на те, що сучасне молоде покоління в Україні щойно тепер має змогу пізнавати складність того періоду, в якому знаходився наш народ в 1918 році. „І хоч той період сумний, він заразом і героїчний, і дуже цінний для нас", — сказав О. Березюк. Відтак він продеклямував вибрані уривки віршів, що відносились до подій 1-го листопада.

Останньою точкою був виступ ансамблю „Медікус" зі Львова. Це вже другий раз українська громада міста Чикаго спільно зі львівським ансамблем „Медікус", представником сучасного молодого покоління України, відзначили геройський чин наших батьків — чин Листопадового зриву. Соліст ансамблю „Медікус" Левко Цимбала, який є творчим керівником, виконав п'ять пісень: „Подаруй нам всім любов", „Ой, убила хлопця куля", „Ой, там при долині" і закінчив свій виступ бадьорими козацькими піснями „Гей, ви, козаченьки" та „Наливайте, браття".

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Лука Костелина

Київська...

(Закінчення зі стор. 1)

ну історію можна прослідкувати так з політичної точки бачення, як і з музичної, а особливо тих, що довгими роками тим хором провадили, як незабутній основник його Нестор Городовенко. Є. Савчук щасливий, що має тепер працьовитих, совісних та добрих хористів. На прохання господарів він представив солістів хору, а це Валентину Іваненко, Вікторію Майфатову, Галину Зіркату, Андрія Романенка, Анатолія Глазиріна, Ігоря Бабича, Бориса Буряка і Володимира Грицюка, як також відомих гостей-оперових співаків солістів Ігоря Кушплера, Неонілю Козятинську, Людмилу Ширіну і Володимира Гришка та акомпаніяторів Наталію Гавриленко і Юрія Руцинського.

Приємну та теплу гостину в УНС закінчила У. Дячук висловлюючи признання та подив для завзятості організаторки турне М. Гельбіґ, яка стільки вложила труду та енергії у завершення приїзду капелі, за що усі присутні нагородили її гучними оплесками.

Координатор тури „Думки" від УНС Варка Бачинська враз із своєю секретаркою Марією Осіцлавською роздала усім членам хору течки із пам'ятками з перебування в УНС, а відтак — гості автобусами від'їхали до Нюарку, щоб ще відбути генеральну пробу перед вечірньою прем'єрою. У всіх них можна було відчути неспокій та напруження перед тим першим виступом, а у декого все ще неперебореху втому із зміни життя після вилету з рідної України.

Хочете закупити своїм рідним в Україні корисну та необхідну техніку?

Українсько-американське підприємство

«САК ЛТД.»

Оголошує продаж американських тракторів та сільськогосподарського знаряддя для малих господарств в Україні.

За ближчими інформаціями і формами замовлення слід звертатися на число:

1-800-354-3136 *безкоштовно, або* **(914) 226-8596**

Богдан Крижанівський - Президент/СЕПКОРП

SEPCORP International, Inc.
25 Mountain Pass Road, Hopewell Junction, NY 12533 USA

НАСТУПНІ ВІДПРАВЛЕННЯ ПАЧОК: 11 і 23 ГРУДНЯ

ПАЧКИ ВІДПРАВЛЯЮТЬСЯ ЩО 10-15 ДНІВ!

$1.65 за фунт і дешевше - 5% знижка для організацій
Швидка доставка прямо в руки Ваших рідних та знайомих на Україні. *ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ* - дзвонити до Олени:

201.340.1260

ТрансУкраїна
TransUkraine Shipping Services

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

у „Свободі"

Адміністрація „Свободи" запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту ..... $ 7.00	4 цалі через 2 шпальти $40.00
1 цаль через 2 шпальти $10.00	5 цалів через 2 шпальти $50.00
2 цалі через 2 шпальти $20.00	6 цалів через 2 шпальти $60.00
3 цалі через 2 шпальти $30.00	та в інших розмірах.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем .... до 10-го грудня 1992 р.
за старим стилем .... до 17-го грудня 1992 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скорше надійшть свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

В справі святочних оголошень до поодиноких осіб і підприємств адміністрація **телефонувати не буде.**

Д-р Ю. Мачук

(У 10-ліття від дня смерти)

Св. п. проф. Юрій Мачук.

Нам, лікарям, колишнім студентам Медичного Інституту у Львові під час Другої світової війни, добре пригадується незабутня постать професора фізика д-ра Юрія Мачука. який після трагічної смерти проф. Андрія Ластовецького у вересні 1943 року став професором фізики.

Тепер, в 10-ліття з дня його смерти, годиться згадати і накреслити його життєвий шлях, сповнений науковою, виховною і громадською працею на добро української науки і народу.

Народився він 17-го жовтня 1900 року в селі Шербівці на Буковині, у селянській родині Миколи і Марти (з Левчуків) Мачуків. Середню освіту почав у німецькій школі в Сереті, а закінчив матурою в 1921 році в українській гімназії в Чернівцях.

У той час румунська військова окупаційна влада Буковини покликала його до війська, він навчався у старшинській школі й одержав ступінь поручника в резерві.

В 1923 році почав студіювати фізику на Чернівецькому університеті, в 1927 році одержав диплом ліценціята фізичних наук, а в 1934 році зробив докторат „кум лявде" з фізики.

В 1927—28 роках був учителем фізики і математики в реальній гімназії в Сілістрі, Добруджа, (Румунія).

В 1928 році одружився з Гликерією Бойчук, з якою мав дві доні, Зірку і Орисю. В 1929—1939 роках працював асистентом експериментальної фізики в Чернівецькому університеті.

З приходом совєтської влади на Буковину (червень 1940 року) допоміг зукраїнізувати Чернівецький університет, де став професором фізики і деканом фізики-математичного факультету. Щоб обминути арешт і заслання на Сибір, у листопаді 1940 року переселився з іншими українськими втікачами до Німеччини. Тут проживав з родиною в таборах втікачів на Долішньому Шлеську, а в 1941 р., як румунський громадянин, був змушений служити перекладачем при румунській і німецькій арміях у поході на схід. Розчарований і пригноблений жорстокістю війни постарався звільнитися з армії і повернувся до Галичини.

Тут, у травні 1943 року, почав працювати асистентом, відтак професором фізики у Медичному Інституті у Львові.

При кінці Другої світової війни приїхав з родиною до Зальцбургу, (Австрія), де спершу працював бібліотекарем у Студійній бібліотеці. Після закінчення війни був співорганізатором і викладачем Українського Народного Університету, а в 1948—49 рр. ректором УНУ.

В липні 1949 року прибув з родиною до Америки та поселився у Філядельфії. Спочатку працював фізично та вивчав англійську мову. В січні 1951 року став асистентом фізики в Електро-Інженерній Школі Пенсильвенського університету. Тут авансував від асистента до позиції наукового дослідника.

Восені 1968 року пішов на емеритуру і переселився з родиною до Чикаго, де розгорнув педагогічну і громадську діяльність. Він очолив 2-ий відділ ОДВУ і був співорганізатором бенкету з нагоди 70-ліття інж. Степана Куропася та урочистого відзначення 50-річчя УВО. Був співорганізатором УККА в Чікаго.

В 1971 році очолив школу українознавства при катедральному соборі св. князя Володимира, а в 1976 році керував об'єднанням шкільних „22-го Січня" для фінансування Державної Централі УНРеспубліки.

В жовтні 1977 року був обраний головою осередку НТШ в Чикаго та очолив громадський комітет для відзначення 100-річчя НТШ. Крім того, був активним членом кількох інших українських товариств і організацій, писав статті на теми українознавчого шкільництва. Д-р Ю. Мачук був видатним науковцем і публіцистом.

Під час праці в Чернівецькому (румунському) університеті опублікував у фахових журналах 10 наукових праць з ділянки електричних розрядів у газах при низьких атмосферичних тиск ах, із фотопровідности металевих плівок, та з прикладної фізики.

В Українському Народному Університеті у Зальцбурзі опублікував три статті-огляди: „Від Альхемії му до атомової бомби"; „На ші вчені" (про проф. Андрія Ластовецького); „Атомова енергія", і статтю в „Краківських Вістях" про проф. Івана Пулюя.

Працюючи в Пенсильвенському університеті, опублікував в фахових журналах 16 наукових праць і 29 науково-дослідних звідомлень з ділянки електропровідности електричних півпровідників, фотопровідности електричних півпровідників, електропровідности біологічних речовин, особливо крови, (в залежності від частоти електричного струму і від температури). Останніх кілька років до виходу на пенсію працював над визначенням енергії і потужности рубінових лейзерів при допомозі опрацьованого ним для цього діла фотоелектричного півпровідника (монокристалик силіція).

Будучи в Зальцбургу, зорганізував приватну електрорадіотехнічну школу і був її директором і професором фізики. Також був головою Спілки Українських Науковців, Літераторів і Мистців та зорганізував фонд на видання шостого числа журналу „Літаври" УНС.

У Філядельфії, будучи головою шкільного відділу УКК, причинився до вставновлення в 1959—60 академічному році студій українистики при Пенсильвенському університеті.

По смерті своєї дружини Гликерії в грудні 1978 року почав хворіти, дістав „строк" і параліглю. Помер 16-го липня 1982 року та залишив дві доньки-фармацевтки — Зірку, вдову по докторові Ігореві Цимбалістому з двома синами, Павлом і Юрієм в Чикаго, та Орисю, дружину д-ра Тараса Новосівського, теж з двома синами, Андрієм і Марком у Вашінґтоні.

Покійний професор був людиною кришталевого характеру, визначним науковцем і педагогом, громадським діячем і українським патріотом.

Хай же добра згадка про нього залишиться в пам'яті всієї української громади, зокрема у пам'яті українських лікарів, колишніх його студентів.

Вічна Йому пам'ять!

Д-р Павло Пундій

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА
колядки та щедрівки

Для дошкільного та молодшого шкільного віку

Упорядкування **Івана Малковича**
Художник **Вікторія Ковальчук**
Редактор **А. С. Лук'яненко**

Київ, видавництво дитячої літератури „Веселка", 1991, з Львівської книжкової фабрики „Атлас", стор. 31. Ціна 2 дол.

Можна набувати у книгарні „Свободи".

Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані додати до ціни 6% продажного податку.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Книгарня „Свободи" проводить передплату на періодичні видання України. За докладнішою інформацією і каталогом газет і журналів України слід звертатися на адресу:

Ukrainian Publications
Subscription Department
Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

So. Bound Brook Monument Co.

45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059

РАЇСА ХЕЙЛИК, власник

(908) 647-7221 ■ (908) 647-3492

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВИНТАРЯХ В ЗСА

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДИ (касетки — платівки). ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

● РІЗНЕ ●

ЯРОСЛАВА „ЛЯЛЯ" ЛОНЧИНА
співає на касетках:
ВІДКРИТЕ СЕРЦЕ (дітям) $5.00
НЕ ХЛІБОМ ЄДИНИМ
(старшим) $10.00

Замовляти:
J. LONCHYNA
16631 New Hampshire Avenue
Silver Spring, MD 20905

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568